

L A 2 - L A S T O V I Č K A

=====

Téměř zapomenutou konstrukci tohoto větroně jsem objevil ve starých Leteckých novinách. V roce 1948 s tímto modelem uletěl Michal Hlubocký Čs. rekord se vzdáleností 45km. Také při účasti na CMS 1949 v Brně - Međlánkách si vylétal 15. místo mezi téměř 200 modeláři s více jak 400 modely. Právě slovenští modeláři svou masovou účastí zaznamenali velký pokrok, díky systematické výchově dorostu v modelářských kroužcích. CMS se tehdy zúčastnilo na 80 modelářů s více jak 120 modely, aby tu získali nejen zkušenosti v létání, ale i v technickém provedení modelů. Právě skupina modelářů ze Svatého Jūra pod vedením učitele G. Bachratého byla velmi dobře připravená a ve které létal i konstruktér Michal s modelem "Lastovička". Létal i s modelem Poštoľka kdy prvním startem letěl 2'29" a druhým zmizela v mracích po 40ti minutách. Více se dočtete v LN 1949/č. 18, včetně dosažených výsledků a umístění.

Model je postaven pouze z tuzemských materiálů a tvar trupu je vlastně stavěn dle souřadnic profilu Grand X-8 o hloubce 1100mm. Jeho průřez je obdélňikový, sestaven ze dvou bočnic smrkových lišt 3x3, spojených příčnými vzpěrami stejného průřezu s diagonálními výstuhami z lišt 2x3. Hlavice je slepená ze tří dílů lípy a v prostředním dílu je schránka pro zátěž. Ve středním dílu zespoda je vlepená malá lyžina z překl. 3mm proti oděru. Konec trupu tvoří oblouky z bambusu 3x3, navlhčené a ohnuté nad plamenem svíčky. Nahoře nalepená deska z překližky 1x25x150mm s léty napříč a vlepeny bambusové kolíky ø3 pro upevnění výškovky gumou.

K ř í d l o - je šípové 9°, jednoduchého vzepětí do V, stavěné vcelku a k trupu připevněné gumou. Použitý profil je velmi klenutý S.I. 73503. Všechny 34ks žebek je zhotoveno z překl. 0,8 - 1 bez vylehčení. Náběžka smrk 4x4, hlavní 3x8, pomocná 2x3 a odtokovka 3x10 zbroušená do klínu se zářezy pro žebra. Konečné oblouky ohnuté z bambusu nad svíčkou, spoje zřiznuty do klínu a ovázané bílou nití, zalepeny. Střed křídla pojištěn dvěma ohnutými spojkami z duralu 2mm, vlepenými před lišty a ovázané nití. Střed křídla podlepen deskou z překl. 3 s přesahem 20mm u náběžky i odtokovky nalepenou na dvě lišty 4x12 ze spodní části tvarované podle zakřivení trupu. Křídlo usadíme tak, aby úhel seřizení byl +3° a k trupu poutáme gumovými oky přes kolíky a přednívající desku. Těžiště je v 70% hloubky křídla díky šípu a startovací háček ohnutý z drátu ø1,5mm je usazen vespod, mimo střed, asi 15mm před těžištěm. Konečné oblouky jsou z bambusu 3x3.

V ý š k o v k a - zakončena dvěma oválnými směrovkami z překl. 1 nalepené na koncích s pohyblivou ploškou na jedné z nich, usazenou na plíščích. Žebra v počtu 14kusů jsou z překl. 0,8mm s profilem Sigurd Isacson S.I. 33006. Lišty jsou smrkové - náběžka 3x5, hlavní 3x5, pomocný 2x2 a odtokovka 2x8 zbroušená do klínu se zářezy pro žebra. Střed zhora polepen výkresem, aby pouťací guma neprotrhávaly potah. Nezapomeňte na doraz při sklopení VOP z př. 2.

P o t a h - celého modelu je středně silným papírem Diplom, Flumo atd. a 3x lakován nitrolakem proti vlhku. Nakonec fixírkou stříkány barevné ozdoby.

Z á l e t - model zakloužeme tak, aby spořádaně letěl bez houpání s postupným přidáváním slova do hlavice. Teprve pak zkusíme vytáhnout na šňůře. Výchyly plošky na směrovce vyhneme na tu stranu, kde máme háček. Výchyly postupně zvyšujeme až jde model vytáhnout na plnou šňůru, pak zalepíme napevno. Tím je model seřízen pro soutěžní lety.

Snad jen připomenutí kdo je Michal Hlubocký narozé 1929?

Přišel na svět v malé slovenské vesničce s talentem pro modelářství. Už jako malý kluk sestavoval, vázal nitěmi své první éra z vrbového proutí, pytlíku od mouky potahoval křídla což byly jeho první pokusy. Časem nahradil proutí řeznickými špejlemi, ohýbaná kormidla bambusem tvarovaným nad plamenem svíčky a pytlíky od mouky hedvábným papírem. Lepidlo z mouky nahradil rozehřátý teplý kliš až později rozpuštěné zubní kartáčky či hřebeny v acetonu. První guma pro "motory" letadýlek s vrtulí získával z dámských podvazků a lípové vrtule se daly koupit v Bratislavě za pár korun.

Za opravdové počátky dlouhé modelářské cesty považuje Michal první poválečná léta, kdy se rodina přestěhovala do Sv. Jůru s nedalekým letišťem Vajnory, kde začal pravidelně docházet do modelářského kroužku. Dodnes vzpomíná na své instruktory M. Bednára a G. Bachrabého. Nejdříve se několik let věnoval větroňům kategorie A2, později modelům na gumu Wakefieldům s účastí na soutěžích po okolí, kde se scházelo až stovka soutěžících. Úspěchy nenechaly na sebe dlouho čekat a dokonce v roce 1962 byl v reprezentačním družstvu ČSSR. Na MS v Německu se dostal až do rozlétávání a nakonec skončil na 7. místě. Také v roce 1964 se zúčastnil MS v Rakousku, ale nedařilo se.

Začal se více věnovat mládeži v kroužcích na základní škole v bratislavských Krásňanech a vychoval řadu úspěšných modelářů mezi kterými jsou mistři světa i Evropy. Začal se zajímat i o RC větroně V2 a jedno volební období fungoval jako předseda rady modelářství UV Svazarmu. Poslední léta je na zasloužilém odpočinku a za tu dobu postavil více jak stovku modelů. Tolik aspoň stručně o Michalovi, který i dnes na letišti si vystačí ve všem sám a stavba nových modelů je jeho každodenní náplní. Dokonce prohlásil, že pokud by nemoделářil, tak už by dávno zemřel!

Když jsem se vloni po téměř padesáti letech opět s Michalem setkal na letišti Dubová, bylo na co vzpomínat. Jako mladíci tehdy, oba zapálení do větroňů A2 jsme se potkávali na závodech ve Vajnorech, Popradu, Partizanském či Lučenci. Dnes i přes svých osm křížků je Michal stále usměvavý a dobře naladěný se zájmem o vše co létá. Sám si dopřeje lety a 3m RC elektroletem větroně, který si sám hodí do vzduchu a vychutnává si kroužení v termice pod mraky. Ať mu jeho zápal a radost z letání ještě dlouho vydrží.

Vyhledal, skresli a sepsal Raška Zdeněk senior.

Technické údaje modelu.

rozpětí	1600mm	plocha celk.	33,6dm ²	zatížení	15g/dm ²	profil kr	S. 1.73503
délka	1100mm	hmotnost	504	profil tuhy	Grard X2	profil VOP	S. 1.33006